

T. B. M. M. (S. Sayısı : 144)

İstanbul Mv. Ercüment Konukman'ın, 11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 15 Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Eğitim; Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonları Raporları (2/8)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 15 Ek Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanun teklifim ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Ercüment Konukman
İstanbul Milletvekili

1219 SAYILI TABABET VE ŞUABATI SANATLARININ TARZI İCRASINA DAİR KANUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE VE BAZI MADDELER EKLENMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİNİN GEREKÇESİ

Tip ve yardımcı tıp mesleklerinin uygulanmasına ilişkin 1219 sayılı Kanun 1928 yılında yürürlüğe girmiş, zamanının bu mesleklerle ilgili birçok sorunlarına çözüm getirmiş fakat zamanla eskimiş ve yenilenme gereğini uzun yıllardan beri hissettirmiştir.

Ancak bu Kanunun tümü ile değiştirilmesi niyeti son on yıl içinde birçok kez belirtilmiş ve üzerinde çalışmalar yapılmışsa da tümü ile değiştirilmesinin çok yönlü sorunları kısa zamanda çözülememiştir. Bu nedenle Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bu alandaki çalışmaları ile meslek teşekküllerinin bu alandaki çabaları son birkaç seçim dönemi içinde sonuç vermemiş, hatta yasa değişikliği metinleri Millet Meclisi komisyonlarında gündeme gelme şansına dahi ulaşamamıştır. Oysa bu Kanuna ilişkin bazı konular artık ivedi durumdadır ve genel değişikliği beklemeksizin geç kalmadan gerekli değişikliklerin lokal olarak yapılması veya bazı eklerin sağlanması zorunlu duruma gelmiştir. Bunlardan en ivedi olanı, kanunda varlığından hiç söz edilmeyen Diş Protez Teknisyenlerinin durumudur.

Bu meslek ülkemizde nerede ise diş hekimliği mesleği kadar eskidir. Bu mesleğin gerektirdiği hizmetleri diş hekimlerinin yürüteceği varsayımı ile geçmişte bu mesleğe ayrıca yer verilmesi düşünülmemiş, bugünkü sorunun meydana gelmesine yol açılmıştır. Bu meslek son 30 yıl içinde büyük gelişmeler göstermiş, bilimsel tabana dayalı ileri teknolojinin artık diş hekimliği mesleği yanısıra yürütmesi ihtimali kalmamıştır. Diş hekimi eliyle yürütülmesi düşünülse bile, bu işi yüklenecek diş hekiminin artık bütünü ile bu mesleği yürütmesi ve klinik hizmetlerini bir yana bırakması gibi diş hekimlerince tercih edilmeyen bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Böylelikle en az elli yıldan beri diş hekimlerinden ayrı olarak bu mesleği yürüten kimseler, esnaf olarak meslekler yelpazesinde yerini almış, bu görüntü arasında mesleğin bilimsel gelişmeleri ülkemiz ortamında yeterince yaygınlaşmamış, diş hekimleri de dünyada hızla ilerleyen teknolojiyi, laboratuvar açısından izleme sıkıntısı çekmişlerdir. Son on yıl içinde, önce Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının attığı adımlarla, daha sonra ise üniversitemizimizin ön lisans yüksekokulları ile kendisini gösteren diş protez teknisyenliği eğitimi kurumları, bu ihtiyaçların ortaya çıkardığı gelişmelerdir. Ne var ki bu gelişmeler de başlangıçta genel bir plana bağlı olmadığından, bazı sakıncaları beraberlerinde sürüklemektedirler. Bunun yanı sıra bir tür yükseköğrenimle kazanılan bu mesleğin, 10 ilâ 12 yaşlarından itibaren çırak olarak laboratuvarlara giren ve beş altı yıl sonunda teknisyenlik sıfatını benimseyen kişiler tarafından paylaşılmasının çelişkileri ortaya çıkmış ve kesin olarak ivedi önlemleri gerektirir duruma gelmiştir.

Bu önlemin en kestirme yolu, 1219 sayılı Kanunun genel değişikliğini beklemesizin bu alanda gerekli değişikliklerin ve eklemelerin bir an önce bu Kanun çerçevesinde sağlanmasıdır.

Diş protez teknisyenliği mesleğinin yanı sıra diş hemşireliği mesleğinin de daha fazla beklemeden kanun himayesinde gerçekleşmesi zamanı gelmiştir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının sağlık meslek liseleri mezunlarının sayıları genel tıp uygulamasının yaptığı sağlık tesislerine yetmemekte, diş hekimliği mesleğinin uygulandığı kliniklerde hemşire gereksinimi sağlanamamakta, bu durum da halkın sağlığını ciddi olarak tehdit etmektedir. Gerek kamu kesimi gerekse özel kesimdeki diş kliniklerinin büyük çoğunluğunda düzenli bir asepsi ve antisepsinin sağlandığı iddia edilemeyecek durumdadır. Bunun en önemli nedeni ise, bu alanda yetişmiş elemanların mevcut olmayışıdır. Yaptıkları işin büyük bölümü kanlı müdahaleler olan diş hekimlerinin, asrımızın yaygın ve kanla bulaşan hastalıkları karşısında ivedi önlemler almaları ve gerekli düzenlemeleri ivedi olarak yapmaları, bu yardımcı elemanların ivedi olarak yetişmesi ile yakından ilgilidir.

Diş hemşiresi yokluğu, bazı kamu kurumu sağlık ünitelerinde, idarecilerin diş protez teknisyenlerini kliniklerde çalışmaya zorlama eğilimlerini ortaya çıkarmış ve sorunların niteliği daha da sakıncalı gelişmeler yaratmıştır. Diş protez teknisyenlerinin bu alanda yetişmemiş olmalarının halk sağlığı açısından yarattığı tehlikeler bir

yana, 3224 sayılı Kanunla hekimlikte sahteciliği önleme mevzuatı getirilmişken, diş hekimliğinde yeni yeni sahtecilerin yaratılması için ortam hazırlayıcı eğilimler şekline bürünmüştür. Diş hemşirelerinin bir an önce yetiştirilmeleri hem bu sorunu çözümlenecek, hem de ülkemizin işsizlik sorununa, çok yararlı ve geniş iş alanı olan bir mesleğin daha kazandırılması ile büyük ölçüde olumlu katkısı olacaktır.

1219 sayılı Kanunda diş protez teknisyenleri ve diş hemşireleri ile ilgili kısımlar dışındaki değişiklikler ise, kanunun genel düzenlenmesinde bu değişikliklerle gerekli uyumun ve 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanununun bazı hükümleri ile paralellik sağlanması amacıyla dayalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

1 inci Madde Gerekçesi : Bu madde ile getirilmek istenen değişiklik, 3224 sayılı Türk Diş Tabipleri Birliği Kanununda, diş hekimliği olmayanları kliniklerde çalıştıran diş hekimleri hakkında getirilen cezaî hükümlerin, diş hekimliği olmadan bu kliniklerde hizmet edenlere de yansımada. 3224 sayılı Kanun sahte hekimlik uygulamasına göz yuman veya ortam hazırlayan diş hekimine veya sağlık kurumuna hapis cezaları getirmiş, fakat bu Kanunun yalnızca diş hekimlerini ilgilendirmesi nedeniyle, bu sahte hekimliği uygulayan asıl suçlulara herhangi bir cezaî hüküm getirememiştir. 1219 sayılı Yasanın hâlen yürürlükteki 41 inci maddesi bu gibi suçlarla ilgili cezaları belirtmektedir ve 3224 sayılı Yasanın benzeri suçlara verdiği cezalarla tezat durumundadır. Bu Kanunun 41 inci maddesinin değişiklik teklifindeki yeni metni, aradaki uyumu ve paralellik sağlamaktadır. Suça yataklık edenin ağır şekilde cezalanması durumunda asıl suçlunun cezasız bırakılması mantıksız ve adaletsiz olduğundan, bu değişikliğin de ivedi olarak yapılmasında zorunluluk bulunmaktadır.

Ek 1 inci Madde Gerekçesi : Ülkemizde dişçilik sanatının başladığı yüzyıllar öncesi dikkate alınırsa, bu mesleğin hem bugünkü diş hekimliğini, hem de diş protez teknisyenliğini birlikte temsil ettiği hatırlanacaktır. Diş hekimliği mesleğinin 79 yıl önce bilimsel eğitimle verilmesi için adım atıldığı tarihlerde, gene protezi yapan ve takan, basit ağız tedavilerini zamanın koşulları içinde gerçekleştiren «dişçi kalfaları»nın varlığı bilinmektedir. 1908 yılının başlangıcı ile oluşturulan diş hekimliği mesleğinin de bu iki fonksiyonu bir arada yürütmesi beklenmiş ve yasal düzenlemeler buna göre yapılmıştır. Ancak mesleğin hekimlik yönünü eğitim tabanına dayalı olmadığı için yürütmeyen, fakat özellikle hareketli protezlerin ağız işlemleri ile beraber yapılmasına çalışan dişçi kalfalarının varlığı uzun süre devam etmiş, sonunda yeni yasal önlemlerin gerekliliği inancını doğuran «mütetabbipler» sorunu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle diş hekimliği yanı sıra diş protez teknisyenliğinin ayrı bir meslek olması benimsenirken, bu mesleğin kesin sınırlarını da belirlemek, klinik işlemleri ile hasta ilişkileri ile ilgisinin bulunmadığını net olarak açıklamak zorunluluğu vardır. Ek madde 1'deki meslek tanımı, bu düşüncelerin ışığı altında kaleme alınmıştır.

Ek 2 nci Madde Gerekçesi : Bugün var olan eğitim sistemlerinin hatalı görünen yönü, meslek için gerekli bilgilerin teoride verilebilmesi, fakat bu bilgilerin uygulanması için yeterli zamanın bırakılmamasıdır. Bu meslek geniş ölçüde bilimsel ta-

tabana dayalı olmakla birlikte, büyük bölümü ile bir beceri sanatıdır. Bu becerinin, bu mesleğin gerektirdiği protezlerin yapımında gerekli refleksin kazanılması için, hem üst üste bilgi birikimleri yerine belli zaman araları ile uygulama çalışmaları yapmak, hem de her biri için yeterli zaman bırakmak gerekmektedir. Bu eğitimi bilimsel tabana dayalı olarak yaklaşık beş yıldan beri yürüten eğitimcilerin izlenimlerine göre, beceri kazanabilmek için en az üç yıllık bir süreye ve bu süre içinde disiplinli bir çalışmaya gerek bulunmaktadır. Bir okul eğitimi söz konusu olduğu zaman, belli eğitim birimleri ile denklik de söz konusu olacağından, bu süreye ek dersler için yeterli sürenin de eklenmesi unutulmamalıdır. Gerçek anlamda disiplinli bir hazırlığın ise, erginlik çağının hemen öncesine rastlayan orta okul sonrası sürelerinde en iyi şekilde organize edilebileceği kuşkusuzdur. Ayrıca meslek hayatına başlangıç açısından da zaman kazanılmış olacaktır. Bu nedenle bu mesleğin rutin olarak uygulanmasına yetkili elemanın, liseden sonra dört yıllık sağlık meslek liseleri örneği bir eğitimle yetişmesi öngörülmüştür.

Ancak bu mesleğin de çeşitli dalları vardır ve ileri teknolojinin en gelişmiş aygıtlarla uygulandığı ülkelerde, diş protez teknisyenleri genellikle specialize çalışmalar yapmaktadırlar. Örneğin bazı teknisyenler yalnızca protezlerin metal tabanlarını mulla modele ederler, bazıları sadece estetik tamamlama ile uğraşırlar, bazıları sadece döküm işlemlerini yaparlar, bazıları sadece hassas bağlantılarla meşgul olurlar. İşlemler specialize olmuş değişik ellerden geçerek bir bütün halinde en iyinin elde edilmesi ile son bulur. Ülkemizin birçok gelişmiş laboratuvarında da çalışmalar aynı yöntemle yürütülmekte, eğitim tabanına bağlı olmasa bile ünlü teknisyenlerimizin birçokları belli alanlarda specialize olmuş bulunmaktadır. İşte bu gerçek, halen liseden sonra eğitim veren bugünkü eğitim kurumlarımızın kaldırılmasına değil, program değiştirmesine gerek olduğunu göstermektedir. Bu kurumlar, standart bilgilerle yetişmiş ve diploma almış olan lise dengi eğitim sahibi teknisyenlerimize, iki yıl daha ek eğitimle, meslekte, specialize olma şansını kazandırabilirler. Bu gelişme hem bu mesleklerin elemanları için hem de ülkemizin gelişen teknolojisi için çok olumlu sonuçlar elde etmeye yarayabilecektir. Bu okulların polivalan eğitim veren liselerin mezunlarını öğrenci olarak almaları elbette ki söz konusu değildir. Bu çeşit eğitim kurumunun örneği, halen gene Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesindeki bir yüksekokul olan «Gevher Nesibe Sağlık Eğitim Enstitüsü» dür. Bu kurumda, hemşireliğin bazı dallarında bir tür uzmanlaşma eğitimi verilmekte, hem klinik hizmetlerinde kaliteli yardımcıları sağlanmakta, hem de bu kurumun mezunları ile sağlık meslek liselerinin öğretim kadroları takviye edilmektedir. Aynı uygulamanın diş protez teknisyenliği mesleği için de yapılması, diğerlerinden daha da fazla gereklilik taşımaktadır. Bu ikinci aşamanın mezunlarına ise «Diş Protez Özel Dal Teknisyeni» unvanı uygun görülmüştür.

Ek 3 üncü Madde Gerekçesi : Bu meslekte öğrenimlerini yurt dışında yapmış olanların ülkemizde bu unvanı kullanabilme ve mesleklerini yürütebilmeleri için, diğer tip mesleklerinde olduğu gibi benzer koşulların getirildiği maddedir.

Ek 4 üncü Madde Gerekçesi : Bu kanunun getirdiği koşullar, bundan üç yıl önce mevcut olmadığı için, bir plana göre değil, ivedi gereksinimler dikkate alınarak kurulmuş bulunan bugünkü teknisyen okullarının da yeni düzende bir statüye oturtulması, bu okulların mezunlarının da yerlerinin bir defaya mahsus olmak üzere belirtilmesi gerekmektedir. Bu madde, halen üniversiteler bünyesinde ön lisans yüksek okulları durumundaki dış protez teknisyenliği eğitim kurumlarının yerini ve bu kurumlardan mezun olanların statüsü ile saklı kalacak ve bir defaya mahsus verilecek hakları kapsamına almaktadır. Bu okullardan mezun olanların, aslında yeni kanunla lise dengi eğitim mezunları olarak düşünülen teknisyenlerden bir farkları yoktur. Ancak kendilerine ön lisans meslek okulu diploması verilmektedir ve yeni düzenlemede bu diploma sadece «Dış Protez Özel Dal Teknisyenleri» için öngörülmektedir. Bu okulların ivedi olarak özel dal teknisyenliği okulları şekline dönüştürülmesi gerekmektedir. Mezunlarına ise, yüksek öğrenim statülerinin saklı kalması için, yeni okulların öğrencisi olmalarında giriş koşulunun kaldırılması ve yalnız bu öğrenciler için hızlandırılmış özel dal eğitimi verilmesi kuralları getirilmiştir. Halen öğrenci durumunda olanlar için de bu hak bir başka formülle saklı tutulmuştur. Yeni düzene göre lise dengi eğitimle yetişecek teknisyenlerin bu yüksek eğitime başvurmaları için en az dört yıllık bir bekleme süresi gerekli olacağına göre, bu bekleme süresi içinde eski mezunların özel dal teknisyenliği eğitimi yapmaları, hem öğrencilerin hakları hem de okulların kesintisiz devamı yönünden tek çözüm yolu olarak görünmektedir.

Ek 5 inci Madde Gerekçesi : Üniversitelerin ön lisans yüksek okullarından yetişen mezunların benzerleri, 1984 yılından itibaren (üniversitelerin okullarının açılmasından önce) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının dış protez teknisyenliği eğitim kurumlarından da yetişti. 1984 yılından önceki yıllarda altı aylık pratik görgü eğitimi ile gene teknisyen yetiştirme faaliyetlerini sürdüren Sağlık Bakanlığı, 1984 yılından itibaren eğitim süresini resmî olarak 8 aya çıkardı ve bilimsel eğitim programına başladı. Fiilî olarak ise, 8 aylık sürenin sonuna üç aylık staj süresi de ekleyerek 11 aylık eğitimle yetişen bu öğrencilerin eğitim programları, genel olarak üniversitemizin bugünkü teknisyenlik eğitim programlarından çok farklı değildi. Çünkü Sağlık Bakanlığı, kursları 11 ay kesintisiz olarak devam ediyordu ve üniversitelerde sürenin tatiller dışında kalan bölümüne yakın süreler sağlanıyordu. Resmî 8 ayda, fiilen 11 ayda yetişen bu öğrenciler Sağlık Meslek Liseleri mezunları idiler ve bu nedenle kendilerine ayrıca Mikrobiyoloji, Fizyoloji, Hijyen gibi derslerin verilmesi gereği de kalmıyordu. Üç yıl bu şekil de devam eden eğitimden sonra, 1986-87 döneminde doğrudan lise veya dengi okul mezunları alındılar ve bu kez kesintisiz 12 ay süreli eğitim uygulaması yaptılar. Bu mezunlara mikrobiyoloji, fizyoloji ve hijyen dersleri de verildi.

Bu ek maddenin amacı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının lise öğrenimi üstüne eğitimle yetiştirdiği ve nitelik bakımından üniversitelerin yetiştirdiği öğrencilerden farkları bulunmayan bu öğrencilerin de statüsünü belirlemek olmuştur. Sınavsız olarak özel dal yüksek eğitimine alınma hakkı bu öğrencilere de tanınmış, ancak fakülte ön lisans mezunlarına tanınan hızlandırılmış kısa eğitim hakkı bu teknisyenlere ve-

rilmemiş, ayrıca bu okullara girmeleri için de en az üç yıl teknisyenlik yapma gibi bir baraj konulmuştur. Bu barajın birinci nedeni, üniversitelerin mezuniyet diplomalarına sahip olanlarla bir farklılığın verilebilmesi, ikinci nedeni ise, üniversitelerin verdikleri mezunların hızlandırılmış eğitimlerine zaman bırakılmasıdır. Üçüncü bir neden olarak, benzer yüksek eğitim kurumu durumundaki Gevher Nesibe Sağlık Eğitim Enstitüsünün, en az üç yıl meslek icra eden hemşireleri öğrenci olarak kabul ettiği gösterilebilir. Bu uygulama ile benzer koşul sağlanmış ve Sağlık Bakanlığının bu alandaki politikası korunmuştur.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 1984 yılından önce altı aylık kurslarla yetiştirdiği teknisyenlerin de bu haktan yararlanması kuşkusuz tüm olarak engellenmemiştir. Bu eski mezunlara üç veya dört aylık tamamlama kurslarının verilmesi ile bu mezunların da 1984 den sonra yetişenlerle eşit seviyeye getirilmeleri mümkündür ve bu durumda aynı hak elbette ki kendiliğinden doğacaktır.

Ek 6 ncı Madde Gereçesi : Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının teknisyenlik eğitimi çabalarından önce teknisyenler gene mevcut idiler ve ellerinde herhangi bir meslek belgesi bulunmamakta idi. Esnaf derneklerine kayıt olmak ve maliye ile vergi ilişkilerini sağlamak koşulu ile meslek icra etmekte idiler. Resmî bir sayım yapılmamış olmakla birlikte bu gibilerin sayılarının 15 000'i bulunduğu tahmin edilmektedir. Her yeni başlangıçta olduğu gibi, eskiden var olanların haklarının saklı tutulması gerekmektedir. Ancak bu gibilerin gerçekten teknisyen olduklarını ve mesleğin icrasına yardımcı olabilecek nitelikte bilgi ve beceriye sahip olduklarını ispat etmelerinde de zorunluluk bulunmaktadır. Çünkü mesleğin uygulama alanı insandır ve insan hayatının güvencesi, tüm meslek koşullarının temel nedenidir.

Koşullar bu meslek mensuplarının kolaylıkla yerine getirebileceği şekilde düzenlenmiştir. Devlet memuru olma niteliğine sahip olmak koşulu ile, hangi meslekte olursa olsun kişi olarak gerekli güvenciyi vermeleri öngörüşü yerine getirilmiştir. İki yıl içinde sınav zorunluluğu ise, esasen bu mesleğe sahip olan kişinin rahatlıkla yerine getirebileceği türdedir. Bu kanunun yayımı sırasında henüz 16 yaşında bulunan bir çırak bile, iki yıl içinde 18 yaşını dolduracak ve iki yıldanberi meslek icra ettiğini belgeleyerek sınava girme hakkını kazanacaktır. 16 yaşında küçük olanların ise henüz bu mesleği kazanmaya başlamadıkları, bu mesleği mutlaka istiyorlarsa her vatandaş için açık olan normal eğitim aşamalarını yerine getirmeleri doğal bir sonuçtur.

Özel dal yüksek okuluna girişte, bu formülle diş protez teknisyenliği yetkisini alanların ayrı bir hakka sahip olmaları düşünülmemiştir. Çünkü bu tür teknisyenler den ilkokul mezunu olanlar bile bulunmaktadır. Yüksek öğrenimle özel dal teknisyeni olacakların ise lise dengi diş protez teknisyenliği meslek okulu mezunu olmaları gerekmektedir. Üniversitelerin ve Sağlık Bakanlığının yetiştirdiği teknisyenler bu koşullara sahiptirler ama eğitim tabanına dayalı olmadan diş protez teknisyenliği yetkisini kazananlarda bu koşullar yoktur. Yetkileri, bir geçiş döneminin bir defaya mahsus olarak haklarını saklı tutma formülü ile sağlanmıştır. Özel dal teknisyenliği için başvuruları halinde, bu eğitime başvuru için her vatandaşın beklenen yükümlülükleri yerine getirmeleri haklı ve âdil bir uygulama olacaktır.

Ek 7 nci Madde Gerekçesi : Diş protez teknisyenlerinin birinci ek maddede belirtilen yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, hangi işleri yapamayacaklarının açıklıkla belirtilmesi amacıyla kaleme alınmış bir maddedir. Yıllarca sahte hekimlik eğiliminin diş protez teknisyenlerince ortaya konduğu iddia edilmiş ve bu nedenle gerçek sahte hekimler gizlenme şansını kazanmışlardır. Bu maddenin varlığı hem bu kuşkuları giderecek, hem de teknisyenlik mesleğini yürütenleri çalışmalarının sınırı konusunda uyararak, sahte hekimlerin mesleklerini istismar ederek gizlenmelerine fırsat vermeyecektir.

Ek 8 inci Madde Gerekçesi : Bu maddede yer alan ceza hükümleri, bu kanunla değiştirilen 1219 sayılı kanununun 41 inci maddesinde var gibi görünüyorsa da, bu madde ile yeniden ve gerekli açıklık getirilmiştir. Bu madde hükümleri, öncelikle diş protez teknisyenliği mesleğini de istismar etmek isteyen sahte teknisyenler hakkında benzer hükümleri ilk kez getirmektedir. Ayrıca mevcut teknisyenlerin meslek diplomalarını gerekçe göstererek dişhekimliği mesleğinde bazı alanlara kaymalarını önleyecek kesin önlem bu madde ile sağlanmaktadır. Ek madde 7'de belirtilen yasaklamaların da ne gibi cezai hükümlere bağlı olduğu bu madde ile açıklık kazanmış durumdadır. Bu maddenin varlığı, kanununun 41 inci maddesini gereksiz kılmaz. Çünkü dişhekimliği hizmet alanında hangi türde olursa olsun herhangi bir diploma veya meslek belgesine sahip olmadan sahtecilik yapanlar, gene 41 inci madde hükümleri sınırları içinde bulunmaktadırlar.

Ek 9 uncu Madde Gerekçesi : Dişhekimleri laboratuvar eğitimi görürler ama teknisyen olarak yetiştirilmezler. Ancak elbette ki laboratuvarında çalışıp protez üretme faaliyeti de gösterebilirler. Özellikle kliniklerinde protetik tedavisini yükledikleri bir hastanın protezini bizzat yapmak istemeleri doğal bir davranış olabilir. Ancak laboratuvar faaliyeti ile dışa dönük bir gelir temini, bu kanunla yetki ve sınırları belirli diş protez teknisyenlerine ait bir hak olmalıdır. Dişhekimlerine böyle bir hak, ancak mesleklerinin hekimlik bölümünü bırakıp yalnızca laboratuvarcı olarak çalışmayı tercih etmeleri halinde tanınabilir. Aksi halde sermayedar olmak isteyecekleri bir laboratuvarı, bir teknisyenin sorumluluğunda yürütmek ve laboratuvarlarında teknik eleman olarak yalnızca teknisyen çalıştırmak zorundadırlar. Madde bu amaçla kaleme alınmıştır.

Ek 10 uncu Madde Gerekçesi : Bu madde, diş protez laboratuvarlarının açılması için gerekli koşulları ve bu koşulların ne şekilde sağlanacağını belirtme amacıyla kaleme alınmıştır.

Ek 11 inci Madde Gerekçesi : Diş hemşireliği mesleği gelişmiş ülkelerde uzun yıllardır ayrı eğitim kurumları ile verilmektedir. Ülkemiz için yeni olan ve bu kanunla uygulama alanına girecek olan bu mesleğin yetki ve sorumlulukları, ülke dışında daha önce var olan diş hemşiresi okullarının eğitim programları örnek alınarak bu maddede belirtilmiştir.

Ek 12 nci Madde Gerekçesi : Diş hemşireliği mesleğinin de sağlık meslek liseleri seviyesinde verilerek elde edilmesi öngörülmüş, ancak daha spesialize bir hemşirelik dalı olması nedeniyle, orta okuldan sonra üç yıllık eğitim yeterli görülmüştür. Ayrıca lise dengi bir eğitim düzeyi üstüne, 12 ay kesintisiz eğitim görmek koşuluyla aynı yetkide ve denklikleri gene lise düzeyi olarak kabul edilmek üzere diş hemşiresi yetiştirilebileceği de uygun görülerek, lise veya dengi okul mezunlarının Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir yıl süre ile eğitilip diş hemşiresi olabilmelerine olanak sağlanmıştır. Bu ikinci formül, aynı zamanda kamu kurumu niteliğindeki diş kliniklerinin ivedi eleman temini gereksinimine de büyük ölçüde yardımcı olabilecektir.

Ek 13 üncü Madde Gerekçesi : Öğrenimlerini yurt dışındaki benzeri okullarda tamamlamış olan diş hemşirelerinin, Türkiye'de meslek ismine ve uygulama yetkisine sahip olabilmeleri için gerekli koşulları, benzeri diğer sağlık mesleklerinde olduğu gibi belirten maddedir.

Ek 14 üncü Madde Gerekçesi : Maddede diş hemşirelerinin faaliyet sınırları ve yetki alanlarının dışında kalan işler belirtilmiştir. Mevcut kanunlarda açıklık bulunmaması nedeni ile enjeksiyonlar konusundaki yetkileri de şartlı olarak belirtilmiş, ilk yardım hizmetleri yükümlülüklerine yer verilmiştir.

Ek 15 inci Madde Gerekçesi : Bu maddede, diş hemşirelerinin yetkileri dışında faaliyet göstermeleri halinde insan sağlığı açısından doğabilecek tehlikeler dikkate alınmış ve tıpkı diş hekimliği alanına giren işlerde diğer yetkisiz kimselerin müdahaleleri halinde öngörüldüğü gibi cezai müeyyide getirilmiştir. Ancak etki alanlarını taşmaları halinde doğabilecek zararların, ebelik mesleğini uygulayanlarda olduğu düzeyde meydana gelebileceği gerçeği hatırlanarak, bu alandaki cezai müeyyidelerin, ebelere yetki dışında faaliyet halinde ceza öngören 1219 sayılı yasanın 54 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde olması öngörülmüş, bu nedenle cezalar ayrıca belirtilmeyip kanunun 54 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılacakları hükmü getirilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 2/8

Karar No. : 7

11 . 10 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın; 11.4.1928 tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 15 Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzun 6.10.1988 tarihli 5 inci Birleşiminde teklif sahibi ve Hükümet temsilcisinin de iştirakiyle incelenip görüşüldü.

Teklif esas itibariyle, diplomasız olarak dış hekimliği mesleği ile ilgili muayene veya müdahale edenlere ve bu maksatla işyeri açanlara verilecek cezaların artırılmasını, Türk Ceza Kanunu gereğince bu tür müdahale sonucu daha ağır cezayı gerektiren bir suç işlenmesi halinde o fiile mahsus cezanın ayrıca verilmesini, dış protoz teknisyenlerinin işyerlerindeki dış hekimlerinin kullandığı araç ve gereçlerin müsadere edilmesini, ağız veya çene yüz protezleri ile ortodontik aygıtları ümal eden veya satan kimselerin meslek icrasının durdurulmasını, dış protez teknisyenleri ve dış hemşirelerinin yetiştirilmesi, yetki ve sorumluluklarının tespiti ile ilgili hükümlerin getirilmesini öngörmektedir.

Komisyonumuz Kanun Teklifini uygun bularak, benimsemiş ve bilahara maddelerinin görüşülmesine geçmiştir.

Komisyonumuzca Kanun Teklifinin maddeleri üzerinde yapılan kabul; ilave ve değişiklikler aşağıda sıralanmıştır.

1. Teklifin çerçeve 1 inci maddesiyle düzenlenen «madde 41»in son cümlesindeki «ayrıca» kelimesi cezada mükerrerliği önlemek için madde metninden çıkarılmış ve çerçeve 1 inci madde, madde 41'de yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

2. Teklifin, ek maddeleri düzenleyen çerçeve 2 nci maddesi Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiş, 1219 sayılı Kanunda 3 ek madde bulunduğundan numaralama sırası 4'ten başlatılmıştır. Böylece ek madde 1, ek madde 4 olarak ek madde 2, ek madde 5 olarak ek madde 3, ek madde 6 olarak aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 8, ek madde 7 olarak ve değiştirilerek ve ek madde 10, ek madde 9 olarak ve değiştirilerek kabul edilmiştir. Teklifteki ek madde 11, ek madde 12, ek madde 13, ek madde 14, ek madde 15 yeni düzenlenen madde metninden çıkartılmıştır. Çerçeve 2 nci madde yapılan bu değişikliklerle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

3. Komisyonumuz yeni bir çerçeve 3 üncü madde getirmiş, böylece teklifte geçici madde hükmünde olan ek maddeler bu çerçeve maddede toplanmıştır. Buna göre teklifte çerçeve 2 nci madde ile düzenlenmiş olan; ek madde 4, geçici madde 1 olarak

ve değiştirilerek, ek madde 5, geçici madde 2 olarak ve değiştirilerek, ek madde 6, geçici madde 3 olarak ve değiştirilerek, ek madde 7, geçici madde 4 olarak ve değiştirilerek kabul edilmiştir.

Komisyonomuzca düzenlenen ereve 3 üncü madde bu şekli ile kabul edilmiştir.

4. Teklifin yrtrlk maddesi olan 3 üncü maddesi yeni madde ilavesi dolayısıyla 4 üncü madde olarak Komisyonomuzca aynen kabul edilmiştir.

5. Teklifin yrttme maddesi olan 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak ve değiştirilerek Komisyonomuzca kabul edilmiştir.

Havalesi gereği Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Avni Akyol
İstanbul

ye
Rıza Yılmaz
Ankara

ye
Cemal şahin
orum

ye
Ahmet Günebakan
Gaziantep

ye
Temel Gündoğdu
İstanbul

ye
A. Erdem Bayazit
Kahramanmaraş

ye
Baki Durmaz
Afyon

ye
M. Ali Doğuşlu
Bingl

ye
M. Fuat Erçetin
Edirne

ye
Nuri Gökalp
İstanbul

ye
Trkn Akyol
İzmir

ye
Bülent Atasayan
Kocaeli

ye
Adil Küçük
Konya

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 2/8
Karar No. : 4

21 . 11 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça 12.10.1988 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın; 11.4.1928 tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 15 Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzun 9.11.1988 tarihli 5 inci Birleşiminde; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı temsilcileri ve teklif sahibinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Görüşmelerde Millî Eğitim Komisyonunun kabul ettiği metin esas alınmış ve bu metinde yapılan değişiklikler aşağıda sırasıyla gösterilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu metninin 1 inci maddesine bağlı 41 inci maddede «imal eden veya» ibaresinden sonra «imal ederek» ibaresi eklenerek maddenin kapsamı genişletilmiş ve madde redakte edilerek bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu metninin 2 nci maddesine bağlı Ek 4 üncü madde redakte edilerek aynen kabul edilmiştir.

Yine aynı maddeye bağlı Ek 5 inci maddede yer alan «Özel Dal Teknisyenliği ünvanını kullanabilmek ve bu ünvanla» ibaresi uygulamada güçlükler yaratabileceğinden madde metninden çıkarılmış ve madde redakte edilerek değişiklik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Ek 6 ncı maddede yer alan «kesin» ibaresi bir fazlalık olarak görüldüğünden madde metninden çıkarılmış «süreleri» ibaresinden sonra «başarı ile» ibaresi eklenerek madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu metninin tümü üzerindeki görüşmelerde 3 üncü maddeye bağlı Geçici 4 üncü maddenin Ek Madde 6'dan sonra Ek Madde 7 olarak yer alması gerektiği görüşleri dile getirildiğinden Geçici 3 üncü madde Ek Madde 6'dan sonra Ek Madde 7 olarak kabul edilmiştir.

Yukarıda yapılan madde değişikliği sebebiyle Millî Eğitim Komisyonunun Ek 7 nci maddesi Ek 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yukarıda belirtilen madde numarası değişikliğine paralel olarak Millî Eğitim Komisyonu Metninin Ek 8 inci maddesine Ek Madde 9 olarak yer verilmiş ve maddenin sonunda yer alan «ek madde 7», «ek madde 8» olarak değiştirilmiştir.

Madde numaralarında yapılan değişiklikten sonra Ek Madde 10 olan Millî Eğitim Komisyonu metninin Ek 9 uncu maddesinde yer alan «sağlık» ibaresi «mülki», «koşullar» ibareleri de «şartlar» olarak değiştirilerek madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu metninin 3 üncü maddesine bağlı geçici 1 inci maddede, daha önce de belirtildiği gibi, özel dal teknisyenliği Komisyonumuzca benimsenmediğinden ibare bu maddeden de çıkartılmış madde redakte edilerek değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu metninin Geçici 2 nci maddesinde yer alan «8 aylık» ibaresi, Bakanlığın geçmiş uygulamalarında değişik süreli kurslarla da teknisyen yetiştirdiği göz önünde bulundurularak, «özel dal teknisyenliği» ibaresi de Komisyonumuzca benimsenmediğinden madde metninden çıkartılmış Geçici 2 nci madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Geçici 3 üncü maddede yer alan «Ek 2, ek 3 ve geçici 1 inci ve geçici 2 nci maddelerinde belirtilen şekilde» ibaresi metinden çıkarılmış, mesleğin iki yıldan beri icra edildiğini ispatlayacak belgelerle açıklık getirilmiş ve yapılacak sınavların giderlerinin nasıl karşılanacağına dair bir fıkra madde metnine ilave edilmiş ve sınav sayısı da madde metninde belirtilmiştir.

Geçici 4 üncü maddeye Komisyonumuz metninde Ek madde 7 olarak yer verildiğinden metinden çıkartılmıştır.

Madde numaralarında yapılan değişikliklere paralel olarak başlıkta da gerekli değişiklik yapılmıştır.

Teklifin yürürlük ve yürütme maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Mustafa Balcılar
Eskişehir

Kâtip
M. Rauf Ertekin
Kütahya

Üye
Yaşar Eryılmaz
Ağrı

Üye
Sait Ekinci
Burdur

Üye
Mehmet Akdemir
Gaziantep

Üye
İ. Hakkı Önal
İstanbul

Üye
Kars
Kerem Güneş

Başkanvekili
Burhan Kara
Giresun

Üye
Hamdi Özsoy
Afyon

Üye
Mehmet Özalp
Aydın

Üye
Nizamettin Özdoğan
Elazığ

Üye
Ali Uyar
Hatay

Üye
Halil Çulhaoğlu
İzmir

Üye
Ömer Türkçakal
Kocaeli

Üye
İbrahim Çebi
Trabzon

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ BERCÜMENT KONUKMAN'IN TEKLİFİ

11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 15 Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 41. — Kişisel çıkar amacı olmasa bile diplomasız olarak Diş Hekimliği mesleğine ilişkin herhangi bir muayene veya müdahale yapan, diş hekimliği klinik hizmetleri ile ilgili işyeri açan, diş hekimliği veya diş protez teknisyenliği ile ilgili ağız veya çene yüz protezleri ile ortodontik tedavi aygıtlarını imal eden veya satan kimselerin, meslek icrası durdurulur, iş yerlerinde bulundurdıkları diş hekimliği ile ilgili araç ve gereçleri müsadere olunur ve bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükümlenir. Bu suretle meslek icrası sonucunda Türk Ceza Kanunu itibariyle daha ağır cezayı müstelzim bir fiil işlenmiş olduğu takdirde, o fiile mahsus ceza ayrıca verilir.»

MADDE 2. — 11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Diş protez teknisyenliği, diş hekimi eliyle hastadan elde edilen ölçü, model ve kayıtlar üzerinde, meslek bilgisinin gerektirdiği kurallara bağlı kalarak ve diş hekiminin vereceği bilgilerle istekler dikkate alınarak, ağız protezleri, çene yüz protezleri, ortodontik aygıtlar yapmak ve gereğinde yapılmış protezlerle aygıtları onarmak işlemleri ile sınırlıdır.»

**MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 6 Ek ve 4 Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 7 Ek ve 3 Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 11.4.1928 Tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 1. — 11.4.1928 tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 41. — Kişisel çıkar amacı olmasa bile diplomasız olarak diş hekimliği mesleğine ilişkin herhangi bir muayene veya müdahale yapan, diş hekimliği klinik hizmetleri ile ilgili işyeri açan, diş hekimliği veya diş protez teknisyenliği ile ilgili ağız veya çene yüz protezleri ile ortodontik tedavi aygıtlarını imal eden veya satan kimselerin, meslek icrası durdurulur, işyerlerinde bulundukları diş hekimliği ile ilgili araç ve gereçleri müsadere olunur ve bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Bu suretle meslek icrası sonucunda Türk Ceza Kanunu itibariyle daha ağır cezayı müstelzim bir fiil işlenmiş olduğu takdirde, o fiile mahsus ceza verilir.»

«Madde 41. — Kişisel çıkar amacı olmasa bile diplomasız olarak diş hekimliği mesleğine ilişkin herhangi bir muayene veya müdahale yapan, diş hekimliği klinik hizmetleri ile ilgili işyeri açan, diş hekimliği veya diş protez teknisyenliği ile ilgili ağız veya çene yüz protezleri ile ortodontik tedavi aygıtlarını imal eden veya imal ederek satan kimselerin, meslek icrası durdurulur, işyerlerinde buldukları diş hekimliği ile ilgili araç ve gereçleri müsadere olunur ve bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Bu suretle meslek icrası sonucunda Türk Ceza Kanunu itibariyle daha ağır cezayı müstelzim bir fiil işlenmiş olduğu takdirde, o fiile mahsus ceza verilir.»

MADDE 2. — 11.4.1928 Tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

MADDE 2. — 11.4.1928 tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

«EK MADDE 4. — Diş protez teknisyenliği, diş hekimi eliyle hastadan elde edilen ölçü, model ve kayıtlar üzerinde, meslek bilgisinin gerektirdiği kurallara bağlı kalarak ve diş hekiminin vereceği bilgilerle istekler dikkate alınarak,

«EK MADDE 4. — Diş protez teknisyenliği, diş hekimi eliyle hastadan elde edilen ölçü, model ve kayıtlar üzerinde, meslek bilgisinin gerektirdiği kurallara bağlı kalarak ve diş hekiminin vereceği bilgilerle istekler dikkate alınarak,

(İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın Teklifi)

EK MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti dahilinde dış protez teknisyenliği ünvanını taşımak ve mesleği icra edebilmek için, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesinde veya denetiminde, orta okuldan sonra dört yıllık Dış Protez Teknisyenliği Meslek Liselerini bitirmek ve diploma almak gereklidir. Hareketli protezler, sabit protezler, çene yüz protezleri, ortodonti aygıtları veya dış protez maddeleri üretimi dallarından birinde özel dal teknisyeni ünvanını kullanabilmek ve bu ünvanla meslek icra edebilmek için ise, üniversitelerin veya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının yalnızca Dış Protez Teknisyenliği Meslek Liselerinin mezunlarını öğrenci olarak kabul eden ve bu dallarda uzmanlaşma eğitimi veren iki yıllık yüksekokullarında eğitim görmek ve mezuniyet diploması almak gerekir.

EK MADDE 3. — Öğrenimlerini yurt dışında dış protez teknisyenliği ile ilgili devletçe tanınan bir okulda tamamlayarak Türkiye'ye kesin dönüş yapanlar, denklikleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca onaylandıği takdirde, eksikleri varsa Türkiye'deki Dış Protez Teknisyenliği okullarından eksik kısım ve süreleri tamamlandıktan sonra onaylanmak suretiyle, mesleklerini icra edebilirler ve Dış Protez Teknisyeni ünvanını kullanabilirler.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

ağız protezleri, çene yüz protezleri, ortodontik aygıtlar yapmak ve gereğinde yapılmış protezlerle aygıtları onarmak işlemleri ile sınırlıdır.

EK MADDE 5. — Türkiye Cumhuriyeti dahilinde diş protez teknisyenliği unvanını taşımak ve mesleği icra edebilmek için, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesinde veya denetiminde, ortaokuldan sonra dört yıllık diş protez teknisyenliği meslek liselerini bitirmek ve diploma almak gereklidir. Hareketli protezler, sabit protezler, çene yüz protezleri, ortodontik aygıtları veya diş protez maddeleri üretimi dallarından birinde özel dal teknisyeni unvanını kullanabilmek ve bu unvanla meslek icra edebilmek için ise, üniversitelerin veya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının yalnızca diş protez teknisyenliği meslek liselerinin mezunlarını öğrenci olarak kabul eden ve bu dallarda uzmanlaşma, eğitimi veren iki yıllık yüksekokullarında eğitim görmek ve mezuniyeti diploması almak gerekir.

EK MADDE 6. — Öğrenimlerini yurt dışında diş protez teknisyenliği ile ilgili devletçe tanınan bir okulda tamamlayarak Türkiye'ye kesin dönüş yapanlar, denklikleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca onaylandığı takdirde, eksikleri varsa Türkiye'deki diş protez teknisyenliği okullarından eksik kısım ve süreleri tamamlandıktan sonra onaylanmak suretiyle, mesleklerini icra edebilirler ve diş protez teknisyeni unvanını kullanabilirler.

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ağız protezleri, çene yüz protezleri, ortodontik aygıtlar yapmak ve gereğinde yapılmış protezlerle aygıtları onarmak işlemleri ile sınırlıdır.

EK MADDE 5. — Türkiye Cumhuriyeti dahilinde diş protez teknisyenliği unvanını taşımak ve mesleğini icra edebilmek için, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bünyesinde veya denetiminde açılan sağlık meslek liseleri diş protez teknisyenliği bölümünü bitirmek ve diploma almak ya da hareketli protezler, sabit protezler, çene yüz protezleri, ortodonti aygıtları veya diş protez maddeleri üretimi dallarında yüksek eğitim ve öğretim veren, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının sağlık meslek liseleri diş protez teknisyenliği bölümü mezunlarını öğrenci olarak kabul eden üniversitelerin, en az iki yıllık diş protez teknisyenliği ile ilgili meslek yüksekokullarında eğitim görmek ve mezuniyet diploması almak gerekir.

EK MADDE 6. — Öğrenimlerini yurt dışında diş protez teknisyenliği ile ilgili devletçe tanınan bir okulda tamamlayarak Türkiye'ye dönüş yapanlar, denklikleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca onaylandığı takdirde, eksikleri varsa Türkiye'deki diş protez teknisyenliği okullarında eksik kısım ve süreleri başarı ile tamamladıktan sonra onaylanmak suretiyle mesleklerini icra edebilirler ve diş protez teknisyeni unvanını kullanabilirler.

(İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın Teklifi)

EK MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Üniversitelerin ön lisans Dış Protez Teknikerliği mezunları, Dış Protez Teknisyeni unvanına sahip olurlar ve Dış Protez Teknisyenliği Meslek Liselerinin devamı olan Özel Dal Teknisyenliği yüksek okullarına sınavsız girme ve hızlandırılmış eğitimle bir yılda mezun olma hakkını kazanırlar. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte aynı okullarda öğrenci olanlar da, mezun oldukları tarihte varolan veya ilk açılacak özel dal teknisyenlik okullarına sınavsız girme ve hızlandırılmış eğitimle bir yılda mezun olma hakkını kazanırlar. Hızlandırılmış eğitim için özel program yapılmış eğitim döneminin ilgili yüksek okullarca ilanından sonra ilk döneme başvurmamış olanlar hızlandırılmış eğitim haklarını kaybetmekle beraber, bu dönemin başlangıcından itibaren iki yıl süre ile bu yüksek okullara sınavsız girme hakları saklı kalır.

EK MADDE 5. — Bu kanunun yürürlük tarihinden önce Sağlık Meslek Liseleri mezunları olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 8 aylık Dış Protez Teknisyenliği kurslarından mezun olanlar ve lise veya dengi okullardan birinin mezunu olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 12 aylık Dış Protez Teknisyenliği kurslarından mezun olanlar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren Dış Protez Teknisyeni unvanına sahip olurlar ve kendilerine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde diplomaları verilir. Ayrıca dış protez teknisyeni olarak en az üç yıl meslek icra ettikten sonra ve bu üç yılın bitiminden itibaren en geç iki yıl içinde başvurmaları koşulu ile özel dal dış protez teknisyenliği yüksek okullarına sınavsız olarak girme hakkını kazanırlar.

EK MADDE 6. — Bu kanunun yayımı tarihine kadar 2,3,4, 5 inci ek maddelerde belirtilen şekilde mezuniyet belgesine sahip olmadan mesleklerini icra etmekte olan dış teknisyenleri, devlet memuru olma koşullarına sahip olmak, en az iki yıldan beri bu mesleği yürüttüğünü Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca muteber resmi belge ile kanıtlamak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle jürileri, yerleri ve şekli belirtilmiş olan ehliyet sınavlarına bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde başvurmak ve başarı kazanmak koşulu ile Dış Protez Teknisyeni unvanını kazanırlar ve Bakanlıkça düzenlenecek meslek belgelerini alırlar. Ancak özel dal yüksek okuluna girebilmek için, bu okulların giriş koşullarına eksiksiz yerine getirmek zorundadırlar.

EK MADDE 7. — Dış Protez Teknisyenleri, sahip oldukları diploma veya belgelerin hak kazandırdığı unvanlardan başkasını kullanamazlar, hastalarla doğrudan meslekî ilişkiye giremezler, kamu kurumunu veya özel işyeri durumundaki dış kliniklerinde yardımcı hizmet amacıyla bile olsa herhangi bir görev kabul edemezler, laboratuvarlarında münhasıran dış kliniklerinde kullanılması gereken araç ve gereçleri bulunduramazlar, birinci ek maddenin belirlediği sınırlar dışında herhangi bir çalışma yapamazlar, tavsiyede bulunamazlar.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

EK MADDE 7. — Diş protez teknisyenleri, sahip oldukları diploma veya belgelerin hak kazandığı unvanlardan başkalarını kullanamazlar; hastalarla doğrudan doğruya meslekî ilişkiye giremezler; laboratuvarlarında münhasıran diş kliniklerinde kullanılması gereken araç ve gereçleri bulunduramazlar, keza diş pro-

(İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın Teklifi)

EK MADDE 8. — Diploması veya meslek belgesi olmaksızın diş protez teknisyenliği mesleğini icra edenlerle, 7 nci ek madde hükümlerine aykırı davranışta bulunan diş protez teknisyenleri hakkında, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükümlenir. Ayrıca iş yerlerinde meslekleri ile ilgili olmadığı tespit edilen araç ve gereçler müsadere edilir.

EK MADDE 9. — Diş Hekimleri, kendi klinik hastalarının protezlerini yapabilmek için diş protez laboratuvarı açabilirler. Ancak bu laboratuvarında başka hekimlerin her türlü protez yapımı isteklerini karşılama durumunda, laboratuvar sorumlusu olarak en az bir diş protez teknisyenini istihdam etmek zorundadırlar. Diş protez teknisyeni çalıştırmaksızın kendi klinikleri dışından protez başvurularını bizzat çalışarak karşılamak istedikleri takdirde, ister kamu kesiminde isterse özel iş yerinde olsun mesleklerinin klinik hizmetlerini yürütemezler.

EK MADDE 10. — Diş Protez Teknisyenleri veya Diş Hekimleri, diş protez laboratuvarı açmak istedikleri takdirde, mahallin en büyük sağlık amirine başvurmak ve bu makamın belirteceği koşullara uymak zorundadırlar. Diş Protez laboratuvarlarının sahip olmaları gereken koşulları ile bulundurmaları gereken asgari araç ve gereçlerin sayıları ve nitelikleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca yayımlanacak bir yönetmelikte belirtilir. Laboratuvarların yönetmelik ve kanuna uygun çalışıp çalışmadıkları, İl Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüklerince her iki yılda bir kurulan «İnceleme Komisyonları»nın gözetimi altındadır.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

EK MADDE 7. — Diploması veya meslek belgesi olmaksızın diş protez teknisyenliği mesleğini icra edenlerle, geçici 4 üncü madde hükümlerine aykırı davranışta bulunan diş protez teknisyenleri hakkında, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Ayrıca işyerlerinde meslekleri ile ilgili olmadığı tespit edilen araç ve gereçler müsadere edilir.

EK MADDE 8. — Diş hekimleri, kendi klinik hastalarının protezlerini yapabilmek için diş protez laboratuvarı açabilirler. Ancak bu laboratuvarında başka hekimlerin her türlü protez yapımı isteklerini karşılama durumunda laboratuvar sorumlusu olarak en az bir diş protez teknisyenini istihdam etmek zorundadırlar. Diş protez teknisyeni çalıştırmaksızın kendi klinikleri dışından protez başvurularını bizzat çalışarak karşılamak istedikleri takdirde, ister kamu kesiminde, isterse özel işyerinde olsun mesleklerinin klinik hizmetlerini yürütemezler. Yürüttükleri takdirde ek madde 7'de uygulanan esaslar dahilinde 1 yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

EK MADDE 9. — Diş Protez Teknisyenleri veya diş hekimleri, diş protez laboratuvarı açmak istedikleri takdirde, mahallin en büyük sağlık âmirine başvurmak ve bu makamın belirteceği koşullara uymak zorundadırlar. Diş protez laboratuvarlarının sahip olmaları gereken koşullar ile bulundurmaları gereken asgarî

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

teknisyenliği unvanını kazanan ve belgesi olanlardan gayri kişileri laboratuvarlarında istihdam edemezler; Ek 4 üncü maddenin belirlediği sınırlar dışında herhangi bir çalışma yapamazlar, tavsiyede bulunamazlar.

EK MADDE 8. — Millî Eğitim Komisyonunun Ek 7 nci maddesi Ek 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 9. — Diş hekimleri, kendi klinik hastalarının protezlerini yapabilmek için diş protez laboratuvarı açabilirler. Ancak bu laboratuvarında başka hekimlerin her türlü protez yapımı isteklerini karşılama durumunda laboratuvar sorumlusu olarak en az bir diş protez teknisyenini istihdam etmek zorundadırlar. Diş protez teknisyeni çalıştırmaksızın kendi klinikleri dışından protez başvurularını bizzat çalışarak karşılamak istedikleri takdirde, ister kamu kesiminde, isterse özel işyerinde olsun mesleklerinin klinik hizmetlerini yürütemezler. Yürüttükleri takdirde ek madde 8'de uygulanan esaslar dahilinde 1 yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

EK MADDE 10. — Diş protez teknisyenleri veya diş hekimleri, diş protez laboratuvarı açmak istedikleri takdirde, mahallin en büyük mülki amirine başvurmak ve bu makamın belirteceği şartlara uymak zorundadırlar. Diş protez laboratuvarlarının sahip olmaları gereken şartlar ile bulundurmaları gereken

(İstanbul Milletvekili Eroğment Konukman'ın Teklifi)

EK MADDE 11. — Diş hemşireliği, diş kliniklerinde hasta kabulü, hasta bakımı için gerekli araç ve gereçlerin hazırlanması, asepsi veya antisepsi ile gerekli hijyen koşullarının sağlanması, hasta muayenesi veya müdahalesi sırasında Diş Hekimine yardım edilmesi, hastanın reanimasyonu, protez ölçü maddeleri hazırlanması ve basit model dökümleri yapılması, klinik araçlarının bakımı ve ilk yardım konularında yetkili ve sorumlu bir meslektir.

EK MADDE 12. — Türkiye Cumhuriyeti dahilinde Diş Hemşiresi unvanını taşıyabilmek ve bu mesleği icra edebilmek için, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesinde veya denetiminde orta okuldan sonra üç yıllık meslek lisesinin, sağlık meslek lisesinden veyahutta lise veya dengi bir okulu bitirdikten sonra bir yıllık lise dengi diş hemşireliği meslek okulundan mezun olarak diploma almak gereklidir.

EK MADDE 13. — Öğrenimlerini yurt dışında Devletçe tanınan bir okulda tamamlayarak Türkiye'ye kesin dönüş yapan diş hemşireleri, denklikleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca onaylandığı takdirde, eksiklikleri varsa Türkiye'deki diş hemşireliği okullarından birinde eksik kısım ve sürelerini tamamladıktan sonra onaylanmak suretiyle mesleklerini icra edebilirler ve diş hemşiresi unvanını kullanabilirler.

EK MADDE 14. — Diş Hemşireleri; mesleklerini serbest olarak icra edemezler; diş hekimliği mesleğine sahip olmayı gerektiren muayene, müdahale ve tavsiyelerde bulunamazlar. Diş hekimlerine çalışmaları sırasında yardım ve diş kliniklerinin düzenini sağlama hizmetleri yanısıra, diş hekimlerinin istek ve talimatına uygun olarak deri altı, kas içi ve damar içi enjeksiyonlarını yapabilirler ve diş hekiminin veya bir başka hekimin bulunmadığı yerde kendi sorumlulukları altında ilk yardım sağlayabilirler.

EK MADDE 15. — Diploması veya belgesi olmaksızın diş hemşireliği mesleğini icra edenlerle, mesleğinin sınırları dışında hizmet verme teşebbüsünde bulunan diş hemşireleri hakkında, kanunun 54 üncü maddesi hükümleri uygulanır.»

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

araç ve gereçlerin sayıları ve nitelikleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca yayımlanacak bir yönetmelikte belirtilir. Laboratuvarların yönetmelik ve kanuna uygun çalışıp çalışmadıkları, il Sağlık ve Sosyal Yardım müdürlüklerince denetlenir.

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

asgarî araç ve gereçlerin sayıları ve nitelikleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca yayımlanacak bir yönetmelikle belirtilir. Laboratuvarların yönetmelik ve kanuna uygun çalışıp çalışmadıkları, il Sağlık ve Sosyal Yardım müdürlüklerince denetlenir.

(İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın Teklifi)

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 3. — 11.4.1928 Tarih ve 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aşağıdaki Geçici Maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üniversitelerin ön lisans dış protez teknikerliği mezunları, dış protez teknisyeni unvanına sahip olurlar ve Dış Protez Teknisyenliği Meslek Liselerinin devamı olan özel dal teknisyenliği yüksekokullarına sınavsız girme ve hızlandırılmış eğitimle bir yılda mezun olma hakkını kazanırlar. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte aynı okullarda öğrenci olanlar da, mezun oldukları tarihte varolan veya ilk açılacak özel dal teknisyenlik okullarına sınavsız girme ve hızlandırılmış eğitimle bir yılda mezun olma hakkını kazanırlar. Hızlandırılmış eğitim için özel program yapılmış eğitim döneminin ilgili yüksekokullarca ilanından sonra ilk döneme başvurmamış olanlar hızlandırılmış eğitim haklarını kaybetmekle beraber, bu dönemin başlangıcından itibaren iki yıl süre ile bu yüksekokullara sınavsız girme hakları saklı kalır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce Sağlık Meslek Liseleri mezunları olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 8 aylık dış protez teknisyenliği kurslarından mezun olanlar ve lise veya dengi okullardan birinin mezunu olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 12 aylık dış protez teknisyenliği kurslarından mezun olanlar, bu Ka-

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — 11.4.1928 tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üniversitelerin ön lisans dış protez teknikerliği okulları mezunları dış protez teknisyeni unvanına sahip olurlar ve sağlık meslek liseleri dış protez teknisyenliği bölümünün devamı olan meslek yüksekokullarına bir yıllık hızlandırılmış eğitim için sınavsız girme hakkını kazanırlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üniversitelerin ön lisans dış protez teknikerliği okullarında öğrenci olanlardan mezun oldukları tarihte dış protez teknisyenliği unvanına sahip olurlar ve sağlık meslek liseleri dış protez teknisyenliği bölümünün devamı olan meslek yüksekokullarına bir yıllık hızlandırılmış eğitim için sınavsız girme hakkını kazanırlar.

Hızlandırılmış eğitimler için özel program yapılmış eğitim dönemlerinin ilgili yüksekokullarca ilanından sonra ilk döneme başvurmamış olanlar hızlandırılmış eğitim haklarını kaybetmekle beraber bu dönemin başlangıcından itibaren iki yıl süre ile bu yüksekokullara sınavsız girme hakları saklı kalır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sağlık meslek liseleri mezunları olup, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının dış protez teknisyenliği kurslarından mezun olanlar veya dengi okullardan birinin mezunu olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 12 aylık dış protez teknisyenliği kurslarından mezun olanlar, bu

(İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın Teklifi)

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

nunun yayımı tarihinden itibaren dış protez teknisyeni unvanına sahip olurlar ve kendilerine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde belgeleri verilir. Ayrıca dış protez teknisyeni olarak en az üç yıl meslek icra ettikten sonra ve bu üç yılın bitiminden itibaren en geç iki yıl içinde başvurmaları koşulu ile özel dal dış protez teknisyenliği yüksekokullarına ön kayıt ve yeterlik sınavı ile girme hakkını kazanırlar.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yayımı tarihine kadar ek 2, ek 3 ve geçici 1 inci ve geçici 2 nci maddelerinde belirtilen şekilde mezuniyet belgesine sahip olmadan mesleklerini icra etmekte olan dış teknisyenleri, en az iki yıldan beri bu mesleği yürüttüğünü Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verilecek resmî belge ile kanıtlamak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle jürileri, yerleri ve şekli belirtilmiş olan ehliyet sınavlarına bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde başvurmak ve başarı kazanmak koşulu ile dış protez teknisyeni unvanını kazanırlar ve bakanlıkça düzenlenecek meslek belgelerini alırlar. Ancak özel dal yüksekokuluna girebilmek için, bu okulların giriş koşullarını eksiksiz yerine getirmek zorundadırlar.

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kanunun yayımı tarihinden itibaren dış protez teknisyenliği unvanına sahip olurlar ve kendilerine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde belgeleri verilir. Ayrıca dış protez teknisyeni olarak en az üç yıl meslek icra ettikten sonra ve bu üç yılın bitiminden itibaren en geç iki yıl içinde başvurmaları şartı ile dış protez teknisyenliği ile ilgili meslek yüksekokullarına ön kayıt ve yeterlik sınavı ile girme hakkını kazanırlar.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yayımı tarihine kadar mezuniyet belgesine sahip olmadan mesleklerini icra etmekte olan dış teknisyenleri, bu Kanunun yayımlandığı tarihte en az iki yıldan beri bu mesleği yürüttüğünü Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verecekleri BAĞ - KUR, SSK, vergi kaydı gibi resmî belgelerle kanıtlamak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle; sınav komisyonu, yerleri ve şekli belirtilmiş olan ehliyet sınavlarına, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde başvurmak ve başarı kazanmak şartı ile dış protez teknisyeni unvanını kazanırlar ve Bakanlıkça düzenlenecek meslek belgelerini alırlar.

Yukarıda belirtilen sınavlara katılacak ilgililer sınavların gerektirdiği giderleri kendileri karşılarlar.

İki yıl içinde girecekleri en çok 4 sınavda başarılı olamayanlar ile sınav için başvurmayanlar, iki yıllık sürenin bitiminden sonra mesleklerini icra edemezler.

(İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın Teklifi)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu, Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Millî Eğitim Bakanlıkları yürütür.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 4. — Diş protez teknisyenleri, sahip oldukları diploma veya belgelerin hak kazandırdığı unvanlardan başkasını kullanamazlar, hastalarla doğrudan meslekî ilişkiye giremezler, laboratuvarlarından münhasıran diş kliniklerinde kullanılması gereken araç ve gereçleri bulunduramazlar, dördüncü ek maddenin belirlediği sınırlar dışında herhangi bir çalışma yapamazlar, tavsiyede bulunamazlar.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu, Bakanlar Kurulu yürütür.

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu, Bakanlar Kurulu yürütür.